

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11 Aralık 2019
Sayı : 1001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 02.12.2019

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih :	14 Aralık 2019	Esas No: 2/2446

Yazdırma
Tarih: 11/12/2019
Saat: 14:40

440

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
11 Aralık 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
11 Aralık 2019
No: 580404
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Hukuk sistemimizde oluşturulan alternatif çözümlerden başlıcaları “Arabuluculuk” ve “Uzlaştırıcı” müesseseleridir. Bu müesseseler usul ekonomisi ve uzayan yargılama süreleri açısından hukuk sistemimizde pozitif yönde gelişmeler sağlamıştır.

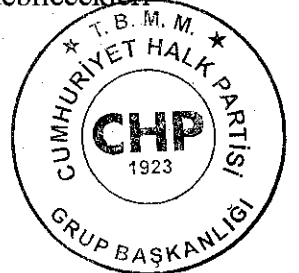
Ceza Muhakemesi Hukukunda, mağdurların haklarının korunması ve suç faillerinin topluma kazandırılması amacıyla gelişen uzlaşma, mağdur ve failin, özgür iradeleriyle kabul etmeleri hâlinde, tarafsız bir üçüncü kişinin yardımıyla, suçtan ortaya çıkan sorunların çözümüne aktif olarak katıldıkları bir süreçtir. Uzlaşmada taraflar, mağdurun zararının giderilmesi hususunda bir anlaşmaya varmaya çalışırlar. Mağdurun zararının giderilmesi, mağdura bir miktar tazminat ödenmesi şeklinde olabileceği gibi, mağdur veya toplum için belirli bir kamu hizmetinde bulunulması şeklinde veya hukuka uygun başka herhangi bir edim şeklinde de olabilir.

Bu kapsamda; gerekli eğitimler verilen ve yapılan sınavları başarı ile tamamlayan uzlaştırmacılar ve arabulucuların bu süreci ilkelere göre tamamlamak adına gerekli tüm özen ve dikkati göstermelidir. Uzlaştırmacılar ve arabulucular bu faaliyetlerini yerine getirirken; kişisel uzlaşma becerilerini kullanmalı, tarafsız olmalı, taraflar açısından herhangi bir hak kaybına yol açacak iş ve işlemlerden kaçınılmalıdır.

Arabulucu ve uzlaştırmacılar üstlendikleri görevlerde; faaliyetleri sırasında dosya taraflarına ait birçok bilgi ve sırrı da mesleki faaliyetleri dolayısıyla öğrenmiş olacaklardır.

5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 46. Maddesi ile esasta meslek ve sürekli uğraşlar nedeniyle tanıklıktan çekinmeyi düzenlemektedir. Bu bakımdan tanıklıktan çekinme, hizmet sunulan kişilere güven verdikleri takdirde hizmet verebilecek meslek grupları bakımından kabul edilmiştir. Madde tanıklıktan çekinebilecek meslek gruplarının sayısını çoğaltmıştır. Bu hususta göz önünde tutulan ölçüt, “güven ilişkisi”dir; “orantılılık” ilkesi gereğince maddî gerçeğin ortaya çıkarılması hedefi ile güven ilişkisinin korunmasından doğan yarar tartılmış ve maddede kabul edilen hâllerde güven ilişkisinin daha ağır bastığı kabul edilmiştir.

Meslekî sır tutma nedeniyle, karşılaştırmalı ceza yargılama hukukunda avukatların, hekimlerin veya din görevlilerinin, sıfatları nedeniyle öğrendikleri müvekkillerinin, hastalarının, kendilerine itirafta bulunmuş din cemaatleri mensuplarının sırları hakkında tanıklıktan çekinebilmeleri kabul edilmektedir. Buna karşılık meslekî sır gazeteciler için genel olarak kabul edilmemektedir. Kolluk mensuplarının meslekî sırları konusu ise tartışmalı olmakla beraber, İtalyan Ceza Usulü Kanununun 201 inci maddesi ile, Fransa’da, mahkeme içtihatları ile kamu yararına bağlılığın kabul edildiği İngiltere’de, kolluk mensuplarının kendilerine sürekli bilgi getiren kişilerin (indicateur) isimlerini açıklamayı reddedebilecekleri kabul edilmiştir.

Bu bağlamda düşünöldüğünde; meslek ve sürekli uğraşlar nedeniyle görevleri esnasında görevleri ile ilgili birçok bilgi edinen arabulucu ve uzlaştırmacılar için de tanıklıktan çekinme hakkı tanınması isabetli olacaktır.

Arabulucu ve uzlaştırmacılara tanınan bu hak ile; gerek arabulucu ve uzlaştırmacıların görev aldıkları dosyaların tarafları ile “güven ilişkisi” kurması kolaylaşacak gerekse de görevleri dolayısıyla öğrenmiş oldukları bilgiler mesleki sır olarak nitelendirilebilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile mesleki faaliyetleri dolayısıyla alternatif çözüm yöntemlerinde görev alan arabulucu ve uzlaştırmacılara; bu faaliyetleri dolayısıyla ya da görevleri esnasında öğrendikleri bilgiler konusunda tanıklıktan çekinme hakkı tanınmıştır. Bu vasıta ile gerek arabulucu ve uzlaştırmacıların görev aldıkları dosyaların tarafları ile “güven ilişkisi” kurması kolaylaşacak gerekse de görevleri dolayısıyla öğrenmiş oldukları bilgiler mesleki sır olarak nitelendirilebilecektir.

MADDE 2- Bu madde ile mesleki faaliyetleri dolayısıyla alternatif çözüm yöntemlerinde görev alan arabulucu ve uzlaştırmacıların; görevleri dolayısıyla edinmiş oldukları bilgilere ilişkin ilgilinin rızası olsa dahi tanıklıktan çekinebileceği belirtilerek mesleki sırlarını korumak konusunda arabulucu ve uzlaştırmacılara pozitif bir ayrımcılık tanınmiş olacaktır. Ayrıca bilginin verilmemesinin suç sayıldığı hâllerde arabulucu ve uzlaştırmacılar kanun önünde korunmuş olacaktır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 04/12/2004 tarihli 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 46'ıncı Maddesinin 1'inci fıkrasının aşağıdaki bend eklenmiştir.

“(d) Arabulucu ve uzlaştırmacıların, bu sıfatları dolayısıyla veya görevleri sırasında öğrendikleri bilgiler.”

MADDE 2- 04/12/2004 tarihli 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 46'ıncı Maddesinin 2 fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“(2) Yukarıdaki fıkranın (a) ve (d) bendinde belirtilenler dışında kalan kişiler, ilgilinin rızasının varlığı halinde, tanıklıktan çekinemez.

MADDE 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

